

Nr 31.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion angående förbättrad ungdomsvård.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 166 har herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville dels ånyo uttala sin mening rörande behovet av förbättrad ungdomsvård, dels hemställa att ungdomsvårdskommitténs förslag efter vederbörlig överarbetning inom berörda departement måtte föreläggas riksdagen, varvid kommitténs förslag angående stöd åt ungdomens föreningsliv i första hand synes böra ifrågakomma.

Utskottet har över motionen inhämtat yttrande från socialstyrelsen.

Styrelsen anser, att åtgärder böra vidtagas för en förbättrad ungdomsvård. De många uppslag och förslag, som ungdomsvårdskommittén framlagt, ha av olika anledningar ännu icke omsatts i praktiken. Efter den sedvanliga remissbehandlingen ha visserligen en del större frågor överlämnats till olika statliga kommittéer för vidare utredning och överväganden. Några positiva förslag av betydelse ha emellertid därefter icke framkommit. Beträffande övriga frågor har ingenting alls åtgjorts. Styrelsen delar motionärernas uppfattning, att av ungdomsvårdskommitténs olika förslag det, som avser stöd åt ungdomens föreningsliv i första hand bör upptagas till behandling och efter överarbetning framläggas för riksdagen. Styrelsen erinrar om sitt yttrande över nämnda förslag — vilket i främsta rummet avsåge statsbidrag till instruktionskurser och instruktörer inom ungdomsorganisationerna — däri styrelsen uttalat, att dessa stödåtgärder i det stora hela syntes befogade och lämpliga. Styrelsen hade funnit förslaget utmärkas av erkännansvärd strävan att undvika förmynderskap och likriktning vid utformandet av reglerna för statsunderstöd.

Enligt styrelsens mening bör man efter en överarbetning av det ursprungliga förslaget om statsbidrag till ungdomens föreningsliv kunna komma fram till en lösning, vilken samtidigt som den tillfredsställer organisationerna kan godtagas av det allmänna. I samband med mer eller mindre definitiva och i detalj utformade förslag ifrågasätter kommittén i flera av sina betänkanden igångsättandet av viss försöksverksamhet. Styrelsen finner beklagligt, att så ännu icke skett ens i begränsad omfattning. Avsevärd tid har härigenom förflutit utan att man skaffat sig den ytterligare erfarenhet, som erfordras för ett slutligt ståndpunktstagande. Motionärerna ha i detta avseende särskilt framhållit förslaget om anställandet på försök av en ungdomskonsulent i Västmanlands län. Ungdomskonsulentens verksamhet

skulle givetvis medföra, att det föreslagna stödet åt ungdomsorganisationerna skulle komma till största möjliga nytta. Styrelsen framhåller, att ungdomskonsulenterna har en viktig uppgift att hos barnavårdsnämnderna väcka förståelse för betydelsen av en aktiv ungdomsvård samt erinrar om att styrelsen tidigare i likhet med kommittén förordat, att en konsulent på försök skulle anställas under tre år i ett län.

Styrelsen finner det angeläget, att den av styrelsen sålunda föreslagna försöksverksamheten snarast kommer till stånd. Erfarenheterna av ungdomskonsulenternas arbete i ett par av de största städerna, där det sedan flera år tillbaka finns kommunalt anställda konsulenter, äro mycket goda. Ett annat förslag om anordnandet av viss försöksverksamhet återfinnes i ungdomsvårdskommitténs betänkande om ungdomen och arbetet. Detta förslag avsåg en intensifierad och utvidgad yrkesvägledning i form av eftervård med hälsokontroll. Styrelsen erinrar om att den i sitt yttrande över nämnda betänkande funnit förslaget mycket motiverat men ansett att det vore lämpligt, att man prövade sig fram med försöksverksamhet efter de två linjer, som kommittén föreslagit, nämligen dels inom yrkesvägledningens ram dels ock genom en utbyggnad av den i arbetarskyddslagen föreskrivna läkarbesiktningen av minderåriga.

En av ungdomsvårdskommittén verkställd undersökning hade visat, att de ungas yrkesanpassning i omkring två tredjedelar av de undersökta fallen varit dålig eller mindre god. Detta är siffror, som tala, särskilt om man betänker, vilken stor roll trivseln i arbetet har för människans sociala anpassning i övrigt. Om de ungas start i livet är så dålig, hur kommer då framtiden att gestalta sig för dem? Behovet av ytterligare åtgärder för att hjälpa de unga till ett arbete, som passar dem och för vilket de ha intresse, är sålunda mycket stort. Enligt styrelsens mening bör därför försöksverksamhet, som syftar till att underlätta de ungas inpassning i arbetslivet, snarast igångsättas.

Utskottet anser i likhet med motionärerna, att rimliga åtgärder böra vidtagas för att den uppväxande ungdomen skall bli på bästa sätt skickad att träda in i förvärvslivet och där på ett tillfredsställande sätt fylla sin uppgift. Härom torde över huvud inga delade meningar råda.

Den med anledning av riksdagens skrivelse år 1939 tillsatta ungdomsvårdskommittén har hittills avgivit sex betänkanden med en mängd olika förslag och rekommendationer på olika områden. Av dessa ha en del för- anlett förslag till riksdagen och omsatts i praktiska åtgärder. Andra ha för- anlett anslagshöjningar för olika ändamål med varierande belopp. Åter andra ha hänvisats till andra utredningar att beaktas vid utformande av dess betänkanden och förslag, och somliga ha överarbetats på andra sätt. Övriga kunna sägas vara föremål för Kungl. Maj:ts överväganden och om

dessa kan utskottet icke ha någon bestämd uppfattning, huruvida de kunna komma att föranleda ytterligare förslag till riksdagen eller inte.

Skulle det emellertid visa sig vid den prövning, som Kungl. Maj:t ägnar de olika uppslagen, att en del icke äro av den art, att de ens efter överarbetning böra föreläggas riksdagen, kan utskottet icke anse, att riksdagen bör anhålla om förslag. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra en sådan fråga. Visar det sig, att ungdomsvårdskommitténs förslag i en del avseenden icke äro ägnade att läggas till grund för praktiska åtgärder, synes antingen ny utredning böra vidtagas eller ock konkreta förslag framläggas inom riksdagen.

Utskottet kan därför icke tillstyrka motionen utan får hemställa,

att motion II:166 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 april 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Nordkvist, Ekdahl, Pettersson i Ersbacken, fröken Öberg, herrar Christenson i Malmö, Ohlsson i Kastlösa, fröken Ager*, herrar Hansson i Skegrie*, Brandt*, Dickson*, Forsberg, Jönsson i Rosshol, fru Svedberg, herrar Al-lard*, Andersson i Ronneby*, Nyberg*, Bengtsson och Braconier.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Gustafson* i Göteborg och *Nyberg*.
